

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ИЗДАВАЊЕ НА УЧЕБНИК ПОД НАСЛОВ „ГЕОДЕЗИЈА“ ОД ПРОФ.
РИСТО РИБАРОСКИ, ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИРОДНИ И ТЕХНИЧКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

Наставно-научниот совет на Факултет за природни и технички науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип на својата втора седница одржана на 7.2.2014 год., врз основа на член 16 и 17 од Правилникот за единствените основи за издавачка дејност, а согласно со Правилата за издавање на учебници и учебни помагала на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип („Универзитетски гласник“), донесе Одлука за усвојување на барањето за издавање на учебник под наслов „Геодезија“ од проф. Ристо Рибароски. На истата седница беше донесена Одлука да бидеме рецензенти на горенаведениот ракопис, па во тоа својство го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот за учебник под наслов „Геодезија“ има вкупно 280 страници, во кој одредени содржини се објаснети преку 247 слики, 11 табели и 20 решени примери. На крајот од ракописот е даден список од 33 наслови за користена литература.

Според наводите на авторот во предговорот на учебников, како основа за изработка на овој ракопис му послужил неговиот енциклопедиски учебник „Практична геодезија“, издаден од Градежниот факултет при Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во Скопје, во 2003 год. Фактот што одредени содржини на тој учебник се рационализирани и ослободени од застарени и неупотребливи инструменти и методи за работа, а истовремено истите се надополнети со нова и посовремена (електронска) опрема и најнови методологии кои забрзано навлегуваат во секојдневната практика во геодезијата, ни дава гаранција дека актуелниов ракопис успешно ќе ја изврши својата основна цел за современо геодетско едуцирање на идните генерации студенти кои го слушаат овој предмет.

Целокупната материја на учебникот е распределена во десет поглавја, кои со нивниот логичен редослед и континуитет чинат една компактна и неразделна целина. Во првото поглавје, насловено како *Општ дел* дадени се следниве основни содржини: општи поими за геодезијата, поделба и основни задачи на геодезијата, развој на геодезијата низ историјата, основни параметри за определување на положбата на точките врз Земјината површина, основни параметри на Земјиниот елипсоид, премин од елипсоидот на топка и во рамнина, картографски проекции, карактеристики на државната Гаус-Кригера проекција, основни мерки за должини, површини и агли и дефиниција и примената на размерот како еден од основните параметри кои наоѓаат примена во повеќе сегменти на геодезијата. Второто поглавје - *Триангулација* ги опфаќа основните принципи на тригонометриската мрежа, стабилизацијата и сигнализацијата на тригонометриските точки, пресметувањето на насочните агли и ориентацијата на мерените аголни правци, како и пресметувањето на координатите на новопоставените точки според методот „пресек напред“. Третото поглавје е наменето на основниот геодетски инструмент *Теодолит* и во него се поместени следниве содржини: основни принципи при мерење на аглите со теодолит, опис на составните делови на теодолитот, работни постапки со теодолитот и основните методи за мерење хоризонтални агли во геодезијата.

Полигонска мрежа е името на четвртото поглавје на учебников и тоа ги содржи следниве наслови: начини на развивање на полигонските влаци и на полигонските мрежи, теренска материјализација на полигонските точки, мерења во полигонската мрежа и пресметување координати на полигонските точки во полигонските влаци. Во петтото поглавје со наслов *Електронски далечиномери, тотални станици, GNSS и GPS системи* се извршени најголеми измени и надополнувања на материјата во однос на материјата опфатена во истиот дел на поранешниот учебник „Практична геодезија“. Во ова поглавј

се поместени следниве содржини: основни принципи и поделба на далечиномерите, мерење на должини со електронски далечиномери, мерење со тоталните станици Topcon и Wild TC-1100, глобално позиционирање GNSS и GPS системи и мерење со GPS системот VIVA GS08. Шестото поглавје *Методи за геодетско снимање на теренот* ги опфаќа најнапред дефиницијата и поделбата на методите за геодетско снимање на теренот, потоа поларниот метод, ортогоналното снимање, фотограметрискиот метод, како и GPS и сателитското снимање на теренот.

Седмото поглавје *Нивелман* ги содржи следниве поднаслови: дефиниција на надморските висини, поделба на нивелманот, нивелмански точки (репери), влаци и мрежи, нивелмански инструмент (нивелир), генерален и детален нивелман. Осмото поглавје насловено како *Геодетски планови и карти* ги опфаќа насловите: дефиниција, размери и димензии на геодетските планови, изработка на дециметриска мрежа, нанесување на геодетски точки на план, картирање на снимени детални точки на план, висинска претстава на плановите и интерполација на изохипси, пресметување површини на план, топографски карти, размери и особини, за на крајот да бидат дадени дигиталните планови и дигиталното картирање. Деветтото поглавје - *Катастар и ГИС* ги содржи основните поими на катастарот на земјиштето и катастарот на недвижностите, како и дефиницијата, структурата и формирањето на Географските информациски системи (ГИС). Последното (десетто) поглавје насловено како *Основи на инженерската геодезија* ги опфаќа директното пренесување на аглиите и на должините на терен, потоа пренесувањето на проекти од план на терен, како и пренесување на висините на терен.

Треба да се истакне дека на крајот од секое поглавје авторот низ одреден број на прашања од обработениот материјал му овозможува на секој студент да провери дали и во колкава мерка ја совладал соодветната материја, што претставува посебен куриозитет на овој учебник.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на деталниот преглед на ракописот за учебник под наслов „Геодезија“ од проф. Ристо Рибароски, Рецензентската комисија констатира дека избраната материја, нејзината распределба и разработката се извршени на многу добар и коректен начин. Тоа за нас како рецензенти не беше некое посебно изненадување, имајќи го предвид големото искуство на авторот, како и неговата умешност обработениот материјал да го даде на јасен и пристапен начин, како за студентите, така и за другите корисници на овој учебник. Постапувањето на одреден број прашања по изложениот материјал во секое поглавје, уште повеќе го олеснува совладувањето на обработената материја во учебников.

Имајќи го предвид горенаведеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на ФПТН (Факултетот за природни и технички науки) при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му предложи учебникот „Геодезија“ од проф. Ристо Рибароски да биде прифатен и истиот да биде дел од е-библиотеката при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Лазо Димов,
Градежен факултет – Скопје, с.р.
Проф. д-р Златко Србиноски,
Градежен факултет – Скопје, с.р.